

Grondambitie Colruyt roept vragen op in Commissie Landbouw

duiding

De samenwerking tussen Colruyt Group dat zich actief op de landbouwgrondenmarkt gaat begeven en lokale landbouwers die de grond zullen bewerken, zal er één op basis van wederzijds respect moeten zijn. “Dit is bepalend voor het draagvlak van dergelijke initiatieven”, stelt Vlaams landbouwminister Hilde Crevits (CD&V) in de Commissie Landbouw. Die Commissie sprak zich eensgezind uit over het belang van autonomie en vrijheid van teeltkeuze voor landbouwers.

14 OKTOBER 2020 – LAATST BIJGEWERKT OM 15 OKTOBER 2020 8:56

Lees meer over:

supermarkt

grond

Eind september maakte Colruyt Group bekend dat het een exploitatievennootschap had opgericht om zijn bestaande landbouwgronden verder te gaan exploiteren en nieuwe landbouwgronden te verwerven. De supermarktgroep benadrukte dat het niet de bedoeling was om de gronden zelf te gaan bewerken, maar dat dit zal gebeuren in samenwerking met lokale landbouwers. De landbouworganisaties waren boos om de plannen van Colruyt. Zij vrezen dat boeren op die manier hun vrijheid uit handen zullen geven en dat het bestaande onevenwicht in de keten nog groter zal worden.

Emotionele reacties

Hoeveel die aankondiging van Colruyt Group de gemoederen verhitte bij landbouwers, blijkt ook uit de talrijke vragen die er in de Commissie Landbouw van het Vlaams parlement werden gesteld aan minister Hilde Crevits. “Dit nieuws sloeg bij de landbouwers in als een bom omdat landbouwgrond voor boeren een cruciaal goed is om hun activiteiten te kunnen uitbouwen. Ik heb dan ook veel boze en emotionele reacties gekregen”, aldus Tinne Rombouts (CD&V).

“**Dit nieuws sloeg bij landbouwers in als een bom omdat landbouwgrond voor boeren een cruciaal goed is om hun activiteiten uit te bouwen**”

Tinne Rombouts - Vlaams parlementslid (CD&V)

Bovendien swingen de prijzen van landbouwgrond al een aantal jaren de pan uit. N-VA parlementslid Joris Nachtergaele verwees daarbij naar de jaarlijkse notarisbarometer. Daaruit blijkt dat de grondprijzen tussen 2015 en 2019 met maar liefst 28 procent gestegen zijn, tot een gemiddelde van

53.000 euro in Vlaanderen. Vooral in de provincies Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen stegen de grondprijzen het sterkst. “En laat dat nu net de provincies zijn waar Colruyt, met Halle als uitvalsbasis, de focus zal leggen”, stelt hij.

Samen met Open Vld-collega Steven Coenegrachts wilden de parlementsleden dan ook weten hoe de minister keek naar dit initiatief. Crevits stelde dat het gegeven dat niet-landbouwers zich op de grondenmarkt begeven, niet nieuw is. “Het merendeel van de landbouwgronden wordt gehuurd door landbouwers en is geen eigen bezit. Slechts heel weinig landbouwbedrijven bezitten al hun grond zelf”, klinkt het. De minister noemt dit vanuit economisch oogpunt niet per definitie een slechte zaak. “Op die manier hoeven landbouwers hun financiële middelen niet in gronden te stoppen waardoor ze geïnvesteerd kunnen worden in de uitbouw van de productietak van het bedrijf”, benadrukt ze.

Fundamenteel debat

Al noemt ze het debat over niet-landbouwers die zich op de landbouwgrondenmarkt begeven wel een fundamenteel en gerechtvaardigd debat. “Moeten we als samenleving kiezen voor een vrije grondenmarkt waar iedereen de vrijheid heeft om landbouwgrond te kopen of moeten we als overheid ingrijpen en voorkooprecht geven aan landbouwers wanneer landbouwgronden te koop komen. Dat is een cruciale vraag”, meent de minister. Tegelijk wijst Crevits erop dat wat Colruyt plant te doen, misschien wel nieuw is in de gangbare sector, maar niet in de biosector. “Daar bestaat een landbouwgrondencoöperatie die gronden verwerft om ze nadien ter beschikking te stellen aan landbouwers die er biologisch gaan op boeren. Op zich is dat een interessant initiatief”, luidt het.

“De dominante positie die Colruyt in de keten heeft, kan leiden tot monopolievorming en bijkomende druk op de landbouwer

Joris Nachtergaele - Vlaams parlements lid N-VA

Tinne Rombouts merkt op dat landbouwers die een coöperatie vormen om gronden te kopen, helemaal anders is dan wanneer een andere partner in de keten die rol gaat overnemen. Zeker als het een partner is met zoveel marktmacht. Ook Joris Nachtergaele stoort zich aan de dominante positie die Colruyt in de keten heeft. “Dit kan leiden tot monopolievorming en bijkomende druk op de landbouwer. Dat doet denken aan middeleeuwse taferelen. Het is dan ook belangrijk dat we de vrijheid van landbouwers blijven verdedigen”, meent hij.

Hun Vlaams Belang-collega Stefaan Sintobin vreest dat de sterkere rol die Colruyt zal opnemen in de keten nog op een andere manier een impact kan hebben. “De supermarktketen kiest op deze manier voor een kortere keten en dus zullen er een aantal kosten wegvallen. Als ik zie hoe er nu al gebradeerd wordt met kwaliteitsvol voedsel, dan vrees ik het ergste voor de toekomst.”

De minister ziet ook dat de marktmacht ongelijk verdeeld is. We zien wel dat er veel initiatieven worden genomen door landbouwers om die marktmacht een stuk naar zich toe te trekken. Dat kan via de keuze voor de korte keten, via coöperatief ondernemen, via diversificatie, enz. “De manier bij uitstek om de positie van de boer te versterken, is de samenwerking tussen boeren onderling”, aldus Crevits. Ze ziet de marktpositie als een grote uitdaging en wil zich engageren om daar mee werk van te maken om die te verbeteren.

Zoektocht naar nieuwe businessmodellen

Volgens Open Vld-parlements lid Steven Coenegrachts kadert het initiatief van Colruyt in een zoektocht naar verduurzaming en naar nieuwe businessmodellen die tegemoet komen aan de wensen van de consument. Hij vraagt zich af of de verschillende partners in de keten op dat vlak niet beter kunnen samenwerken in plaats van eenzijdig initiatieven te nemen. De minister erkent dat heel wat actoren in de keten vandaag nadenken over nieuwe verdienmodellen, schaalverandering en samenwerkingsverbanden. Zij ziet het ketenoverleg als een plaats waar samenwerking in dat kader ter sprake kan komen.

Wat het voornemen van Colruyt betreft om een actievere rol te gaan spelen op de landbouwgrondenmarkt, zegt minister Crevits dat ze er moet van uitgaan dat de samenwerking met lokale boeren met het nodige wederzijdse respect zal gebeuren, aangezien dit het draagvlak voor dergelijke initiatieven bepaalt.

“ De manier waarop Colruyt in dit dossier heeft gecommuniceerd, is zwaar aangekomen, ook bij mezelf

Hilde Crevits - Vlaams minister van Landbouw

Al vindt ze dat de manier waarop Colruyt in dit dossier heeft gecommuniceerd, wel agressief overkwam. “Dat is zwaar aangekomen, zowel bij mezelf als bij de landbouwers en ook bij de leden van deze commissie blijktbaar”, merkte ze op. Ook Tinne Rombouts stelt dat de manier waarop gecommuniceerd werd niet het vertrouwen geeft dat de supermarktketen de bedoeling heeft een evenwichtige relatie met landbouwers uit te bouwen. Groen-parlementslid Chris Steenwegen begrijpt de heisa niet zo goed. “Onze partij heeft altijd gepleit voor meer autonomie voor de landbouwer en het vrije ondernemerschap, maar we moeten erkennen dat het afbrokkelen daarvan een evolutie is die al veel langer bezig is.” Hij verwees daarbij naar Boerenbond dat sterke banden heeft met de veevoedersector, de banksector, de slachthuissector, enz. “De autonomie is stelselmatig afgebouwd en landbouwers zitten in de greep van een sector en een keten die probeert om op allerlei manieren winst te boeken, ten koste van de autonomie en het inkomen van de boer”, aldus Steenwegen.

Rombouts ziet een fundamenteel verschil tussen wat Boerenbond doet en wat Colruyt doet. “In het eerste geval gaat het om landbouwers die zich groeperen en in het tweede gaat het om de retail die zich versterkt in de keten, terwijl het al een sterke positie heeft. Op die manier is de kans veel groter dat zij de keten gaan beheersen.” Al ziet ze wel een positief punt in de discussie die zich heeft ontsponnen. “Het is duidelijk dat de leden van deze commissie eensgezind voorstander zijn van de autonomie van de landbouwer, de versterking van zijn positie in de keten en de vrije teeltkeuze. Ik ben dan ook hoopvol dat we dit naar andere dossiers kunnen doortrekken”, besluit het CD&V-parlementslid.

Bekijk hier het debat in de Commissie Landbouw van het Vlaams Parlement:

Bron: Eigen verslaggeving

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

